

Nr 50.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1942 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 av anslag till remontering m. m.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.

Fjärde huvudtiteln.

1:o) **Remontering.** I propositionen nr 78 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 13 februari 1942, föreslagit riksdagen (punkt 1) att till Remontering å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 76,800 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 850,000 kronor. Till grund för anslagsberäkningen har lagts ett antal av 512 remonter och ett medelinköpspris av 1,500 kronor per remont.

Departementschefen har framhållit, att, såsom han vid framläggandet av statsverkspropositionen till 1941 års riksdag uttalade, med dåvarande osäkra prisförhållanden förelågo stora svårigheter att rätt avväga medelsbehovet under här ifrågavarande anslag. I likhet med arméförvaltningen fann departementschefen, att ett medelinköpspris av 1,500 kronor borde läggas till grund för anslagsberäkningarna, men förutsatte, att vissa justeringar framdeles kunde bli erforderliga. Såsom myndigheterna nu framhållit, torde det, framhåller departementschefen, vara ofrånkomligt, att inköpspriset för remont i stort sett följer prisfluktuationerna på arbetshästmarknaden och med hänsyn till de särskilda svårigheter och risker, som äro förknippade med den varmblodiga aveln, ligga något över sistnämnda priser. Av en i ärendet lämnad redogörelse framgår, att kallblodiga hästar för närvarande betinga anmärkningsvärt höga priser. Med hänsyn härtill torde, framhåller departementschefen, en höjning jämväl av medelinköpspriset för remonter böra beräknas, då i annat fall en icke önskvärd tillbakagång av den varmblodiga hästaveln kan riskeras. En höjning med 150 kronor till 1,650 kronor torde enligt departementschefens mening vara tillräcklig. En sådan höjning

nödvändiggör en förstärkning för innevarande budgetår av remonteringsanslaget med $(512 \times 150 =)$ 76,800 kronor.

Utskottet. Utskottet finner sig böra tillstyrka, att medelinköpspriset för remont upptages till något högre belopp än som bestämdes vid anslagets anvisande. Mot den av departementschefen i sådant avseende föreslagna höjningen med 150 kronor har utskottet intet att erinra och tillstyrker alltså det begärda förstärkningsanslaget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Remontering* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 76,800 kronor.

2:o) **Vissa materielförsök.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att till Vissa materielförsök å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

I skrivelse den 6 februari 1942 har *försvarsväsendets verkstadsnämnd* gjort framställning om anvisande av medel för ökning av tillverkningskapaciteten vid centrala torpedverkstaden. Framställningen avser såväl utökning av verkstadens byggnadsanläggningar och anskaffning av ytterligare maskiner som utökat provnings- och försöksarbete. I detta sammanhang upptages allenast frågan om nämnda försöksverksamhet. Det för detta ändamål för innevarande budgetår erforderliga beloppet har nämnden uppskattat till 50,000 kronor.

Under erinran om att av det för innevarande budgetår å fjärde huvudtiteln under marinen uppförda anslaget till vissa materielförsök ett belopp av 100,000 kronor avsetts för försök med torped- och radiomateriel men att detta belopp icke lämnar tillgång till bestridande av de nu förevarande kostnaderna, föreslår *departementschefen*, att särskilda medel ställas till förfogande för det av verkstadsnämnden angivna ändamålet.

Utskottet. Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, tillstyrker att ett anslag av 50,000 kronor anvisas för viss i samband med den ökade tillverkningskapaciteten vid centrala torpedverkstaden stående försöksverksamhet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vissa materielförsök* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

3:o) **Skyddsanordningar vid flygfält.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att till Skyddsanordningar vid flygfält å tilläggsstat II till riks-

staten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 17,300,000 kronor.

Genom särskilda beslut den 4 juli, den 12 september och den 10 oktober 1941 har Kungl. Maj:t medgivit, att flygförvaltningen finge för vissa skyddsanordningar m. m. vid ett antal flygfält disponera sammanlagt högst 12,022,000 kronor från det å förskottsstaten för försvarsväsendet uppförda förskottsanslaget Engångsutgifter (Ga).

Överbefälhavaren över rikets försvarskrafter har i skrivelse den 3 februari 1942 framhållit nödvändigheten av ett planenligt fullföljande av dessa anläggningar jämväl vid övriga flygplatser och uppskattat kostnaderna härför till sammanlagt 5,300,000 kronor. För bestridande av nu aktuella kostnader har överbefälhavaren hemställt, att ett belopp av 2,700,000 kronor måtte anvisas.

Med hänsyn till svårigheten att nu överblicka, i vilken takt dessa anläggningsarbeten kunna komma att behöva utföras, föreslår *departementschefen* att medel nu äskas till bestridande av de för samtliga anläggningar beräknade kostnaderna eller alltså 5,300,000 kronor. Vidare föreslår *departementschefen*, att till täckning av de enligt Kungl. Maj:ts ovannämnda beslut förskottsvis bestridda utgifterna medel nu böra äskas av riksdagen. Sammanlagt skulle alltså erfordras i avrundat tal 17,300,000 kronor.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, anser i likhet med *departementschefen* att medel böra anvisas av årets riksdag till bestridande av de för samtliga skyddsanordningar beräknade kostnaderna. Mot det för ändamålet äskade beloppet har utskottet intet att erinra. Vidare tillstyrker utskottet, att de för samma ändamål förskottsvis bestridda utgifterna nu täckas genom medelsanvisning å riksstaten.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Skyddsanordningar vid flygfält* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 17,300,000 kronor.

4:o) **Anskaffning och prägling av identitetsbrickor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till Anskaffning och prägling av identitetsbrickor å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 138,000 kronor.

I samband med införandet av nytt registreringssystem för värnpliktiga har *försvarsväsendets rullföringsnämnd* i skrivelse den 28 januari 1942 till behandling upptagit frågan om förenkling av gällande system för identifiering och redovisning av personal vid krigsmakten. Därvid har föreslagits att det nuvarande identifieringssystemet, vilket grundar sig på en särskild nummerserie för varje truppregistreringsmyndighet, ersättes med ett på inskrivningsnumren byggt identifieringssystem. *Departementschefen* har funnit

stora praktiska fördelar vara förenade med en dylik reform och har tillstyrkt densamma.

Beträffande övergången till det förordade systemet i fråga om den personal, för vilken identitetsbrickor redan vore präglade, hava två alternativ synts kunna tagas under övervägande: antingen kunde de i bruk varande brickorna återfordras och ompräglas eller kunde de ersättas med nya brickor. Sistnämnda alternativ förordas av departementschefen. Kostnaderna hava beräknats till 138,000 kronor. De på grund av försäljningen inflytande medlen torde, framhåller departementschefen, få tillgodoföras det anslag, som må bliva beviljat.

Utskottet.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, finner i likhet med departementschefen praktiska fördelar vara förenade med den föreslagna reformen och tillstyrker alltså att densamma kommer till stånd. Mot departementschefens förslag i övrigt har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Anskaffning och prägling av identitetsbrickor* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 138,000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Försvarsväsendets fastighetsfond.

5:o) **Fortsatt modernisering av matinrättningen vid Bodens artilleriregemente.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5), vilket främst avser att tillgodose de hygieniska förhållandena vid matinrättningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortsatt modernisering av matinrättningen vid Bodens artilleriregemente* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

6:o) **Ytterligare medel till utvidgning av Skillingaryds skjutfält.** Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6), vilket avser täckande av vissa uppkomna expropriationskostnader, och intet haft att erinra mot vad departementschefen i samband med förslaget anfört, får hemställa,

att riksdagen må till *Ytterligare medel till utvidgning av Skillingaryds skjutfält* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 56,000 kronor.

7:o) **Byggnader m. m. för centrala torpedverkstaden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att till Byggnader m. m. för centrala torpedverk-

staden å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

1940 års lagtima riksdag anvisade tillhopa 4,780,000 kronor till central torpedverkstad. Till färdigställande av torpedverkstaden anvisade 1941 års riksdag ett anslag av 1,025,000 kronor.

I skrivelse den 6 februari 1942 har *försvarsväsendets verkstadsnämnd* gjort framställning om anvisande av medel för en utbyggnad av verkstadsanläggningen i syfte att öka dess tillverkningskapacitet. Det erforderliga medelsbehovet uppginge till 550,000 kronor, varav 150,000 kronor belöpte på uppförande av nya byggnader, 350,000 kronor på maskinanskaffning och 50,000 kronor på kostnader för viss i samband med den ökade tillverkningskapaciteten stående försöksverksamhet.

Departementschefen, som under punkten 2 ovan förordat, att det för viss försöksverksamhet avsedda beloppet ställes till förfogande, har funnit sig böra biträda jämväl de av verkstadsnämnden framställda förslagen om anslag till byggnader och maskinanskaffning, tillhopa 500,000 kronor. Kostnadsberäkningarna, vilka äro preliminära, hava synts departementschefen kunna godtagas; dock bör, framhåller departementschefen, innan medlen ställas till förfogande, 1940 års militära byggnadsutredning beredas tillfälle att granska ritningar och slutliga kostnadsberäkningar beträffande byggnaderna. Skulle en utökning av bostadsbebyggelsen vid centrala torpedverkstaden bliva erforderlig vid ett genomförande av nu föreliggande förslag, förutsätter departementschefen, att verkstadsnämnden i god tid vidtager anstalter härför och underställer Kungl. Maj:t förslag till de åtgärder, som i sådant syfte böra vidtagas. Enligt vad departementschefen under hand från nämnden inhämtat, är det icke möjligt att för ögonblicket bedöma i vad mån en sådan utökning erfordras.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, finner sig böra tillstyrka det för byggnader och maskinanskaffning för centrala torpedverkstaden äskade beloppet. Utskottet anser i likhet med departementschefen, att 1940 års militära byggnadsutredning bör beredas tillfälle att granska ritningar och slutliga kostnadsberäkningar beträffande byggnaderna, innan medlen ställas till förfogande. Därest ett genomförande av nu föreliggande förslag skulle medföra en utökning av den statliga bostadsbebyggelsen vid centrala torpedverkstaden, förutsätter utskottet att densamma skall kunna planeras på ett mera tillfredsställande sätt än vad fallet tidigare varit beträffande denna bebyggelse i Motala.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Byggnader m. m. för centrala torpedverkstaden* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

8:o) **Vissa personalutrymmen vid de centrala flygverkstäderna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8), som föranletts av visst utbyte av manlig mot kvinnlig arbetskraft vid verkstäderna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa personalutrymmen vid de centrala flygverkstäderna* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 55,000 kronor.

Stockholm den 20 mars 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Torsten Ström, Lindström, Sven Larsson, Heiding, Bäcklund, Björkman, Ohlin, von Heland och Nisser*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Andersson* i Prästbol, *Lindberg* i Umeå, *Persson* i Tidaholm, *Andersson* i Södergård, *Bergström, Lundberg* i Hälsingborg, *Bergvall* och *Eriksson* i Frägsta.
